

LEYDSCH

COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en
Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt
met Zaterdag Avond.

VRIDAG 18 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar;
de afzonderlijke Nummers worden tegen 10
Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 September.

Z. K. H. de Prins van Oranje werd den 13^{den} of 14^{den} dezer met het
stoomschip Groningen te Barcelona verwacht.

De Gr. Cour. bevat een overzicht van de opbrengst van 's Lands midde-
len over de acht eerste maanden van 1837, waartuit blijkt, dat die bedra-
gen hebben bedroegen f805,027.53 meerder dan over genoemd
tijdvak in 1836.

De Gr. Cour. Directeur der Marine te Amsterdam, aan 's Rijks werf al-
daar, zal op 24 Sept. aanst. worden aanbesteed de levering van 145 stuks
nette inlandsche ossen.

— Te Sloterdijk is Maandag avond een droevig ongeval voorgevallen.
Tijdens de laatste spoortrein voorbij reed, is de wachter aan het hek door
de locomotief gegrepen, een eind medegesleept en in een sloot geworpen,
waar hij zijn dood vond; ofschoon niet uiterlijk was hij inwendig zwaar
gekwaamd.

In de Nijmeegsche Cour. leest men, dat volgende: Een knaap van
14 jaren, Theodorus Pruij, genaamd, zoon van een dagelooner te Nijmegen,
zat den 27^{den} Aug. aan een diepe kolk, een buiten de stad, te vissen,
terwijl te zijner nabijheid een kind van 6 jaren speelde. Nadat hij zich een
oogenblik van de plaats verwijderd had, miste hij het kind, en zag weldra
dat het in de kolk gevallen was, daar het even boven kwam, doch spoedig
weder in de diepte verdween. Spoel, werpt hij zijn kielje weg, springt te
water, duikt een en andermaal, doch vruchteloos; eene laatste poging zou
hem zijne vermoedheid misschen nog gedoogen, hij werpt zich nog eens in
de diepte en zie, hij heeft het geluk met den drenkeling boven water te
komen. Met de meeste inspanning worstelt hij met zijnen last door de
zware pompenbladen heen, tot het hem gelukt aan wal te komen. Hoezeer
hij meende dat hij slechts een lichte wond opgehaald, wende hij echter alle
middelen aan om het kind van het water te ontlasten, hetwelk hem dan
ook gelukt, daarna ontkleedt hij met spoed den drenkeling, rolt hem over
het gras, waardoor zich nog veel water ontlast, waarna tot zijne ont-
sprekende vreugde zich teekenen van leven vertoonen. Na bedekt het
kind met zijn nog droogen kiel, zet het tegen een boom, wringt de natte
klederen uit, droogt die in de zon, terwijl de zonnewarmte den weldadig-
sten invloed op het kind uitoefende, en dit weldra gereed was met hem te
gaan, waarop hij het aan de verslagen ouders teruggeeft en met innige
belevingsvolheid huls waarts keert. Eerst dezer dagen kwam die roene daad
van den jongen Pruij ter oore van eenen menschenvriend, die ze aan de
vergetenheid ontrukkt en maatregelen heeft genomen, dat zij de welverdiende
belooning ontvangt. Het eenvoudige verhaal van de beide kinderen, wordt
ten volle bevestigd door een ooggetuige, een Onder-Officier der artillerie,
die aan gene zijde van de bijna grondloze kolk alles heeft gadeslagen,
en later de plaats heeft aangewezen waar het kind gereed is; deze was ruim
10 el van den oever verwijderd.

Volgens eene officiële opgave bedraagt de geheele sterkte van de be-
zetting te Harderwijk thans 1100 man, te weten 31 Officieren, Officieren
van Gezondheid en Apothekers en 1069 Onder-Officieren en manschappen,
terwijl de wervingskosten van October j. af tot op heden reeds f707,030
bedragen.

— Dit Zevendar wordt aan de Arch. Cour. berigt, dat Zaterdag 11, aan
het grenskantoor aldaar de crinoline van eene niet zeer jeugdige dame be-
vallen is van een pak laken.

— Door de Regtsgeleerde faculteit van de Groningsche Hoogeschool is
bekroond de Heer S. J. Hengst, Jur. Cand. te Amsterdam, wegens de be-
antwoording der regtsgeleerde prijsvraag. De faculteit roept nog op de
schrijvers van 3 verhandelingen over dezelfde prijsvraag, waarvan 2 het
accessit en een eene zeer loffelijke vermelding is waardig gekend.

GRAXENHAGE, 17 September.

Door Z. M. de Heer Dr. J. L. Klauprecht, Directeur der polytechnische
school en bestuurder van de school voor de houtvesterij te Karlsruhe, be-
noemd tot Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw.

Tot Register in de Arrondissements Regtbank te Dordrecht is benoemd
Mr. W. J. van Vollenhoven, thans Substituut-Officier van Justitie bij die
Regtbank; en tot Substituut-Officier bij die Regtbank; Mr. R. J. A. Raadt
van Oldenbarnevelt, Advocaat te Kampen.

Bij Kon. besluit zijn benoemd bij den Raad van State: tot Referen-
daris van de 1ste kl. de Heer Jhr. Mr. W. Quarles van Ufford, thans van
de 2de kl.; tot Referendaris van de 2de kl. de Heer Mr. L. P. Op den
Hoof, thans Commies van Staat; en tot Commies van Staat, de Heeren

Mr. J. A. Bagen, thans van Amerongen en Mr. H. A. Piepers, Advocaten
bij den Hoogen Raad.

— Tot provisorische Directeurs der directe belastingen in en uitgaande
regten en accijzen zijn benoemd in Zeeland, de Heer Jhr. C. P. L. van
Kinschot, thans prov. Directeur in Drenthe; in Drenthe, de Heer F. E. A.
baron van Ittersum, thans Controleur der 1ste kl. van 's Rijks belastingen
te 's Gravenhage.

Bij Kon. besluit is de Kapitein ter Zee C. F. Stavenisse de Brauw
bevoorrecht tot Schout-bij-Nacht, wordende hij voorts, op verzoek, ter zake
van in dienst ontstane lichaamsgebreken op pensioen gesteld, tot een be-
drag van f2700.

— Z. M. de Koning is gisteren van het Loo alhier teruggekeerd.

— De Heer Boëlle, Hoofdadministrateur bij het Ministerie van Financiën,
is op nieuw naar Brussel vertrokken, om deel te nemen aan de onderhan-
delingen, die daar over de sluiting van een handelsverdrag tusschen dat land
en Nederland gevoerd worden.

— De Minister voor de zaken der Hervormd. Eredienst enz. zal voortaan
Dondersdags niet meer ten 1ste maar ten 12de ure gehoor verleenen.

De Minister van Buiten. Zaken is van zijne reis naar Limburg en
Noordbrabant in de residentie teruggekeerd.

De Baron Sijmema van Greystins, Ned. Minister te Madrid is van
hier naar Wenen vertrokken.

Aan den Heer Dunker, Kapitein-meester van het muziek-corps der gre-
nadiers, en zagers is eene bijzondere eer te beurt gevallen. Eene Com-
missie bestaande uit den Secretaris en twee leden van de Société Royale
de Harmonie van Antwerpen is herwaarts gekomen om hem namens die
Société het diploma van het erelidmaatschap aan te bieden. Dit diploma
is in 38 artikelen zeer knipsig geschreven en versierd met fraaie topasse-
lijke figuren.

Gisteren morgen hebben in de vlakte van Waalsdorp de vereenigde
troepen der groote militaire manoeuvre in het vuur gemaakt. De Ge-
neraal-Majoor Duyker voerde het opperbevel. De overige manoeuvres zullen
alle in het vuur plaats grijpen. De groote militaire marsch is op Zaturdag
den 26sten dezer bepaald.

Tegen de helft der volgende maand zal alhier verkocht worden het
belangrijk Munt- en Penningkabinet van den Heer Mr. A. Deketh, in leven
Adv.-Generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden. Dit Kabinet bevat
155 stukken uit den tijd der Romeinsche Republiek, ruim een 600-tal van
den Keizertijd, een 70-tal Grieksche, een 15-tal Romeinsche oudheden;
voorts 569 Nederlandsche historienpenningen, een zeker getal roedschaps-
en gildenpenningen, munten uit de onderscheidene Nederl. gewesten enz.

Volgens een met de jongste maak bij het Depart. van Kolonien uit
Suriname ontvangen berigt van 21 Augustus, was de kinkhoest aldaar af-
nemende en de gezondheidstoestand voldoende. Rust en orde heerschten
allerters.

Van het eiland Curaçao ontvangt men berigt van het voortdurend weg-
loopen van slaven. De emancipatie wordt daar met verlangen te gemoet
gezien.

AMSTERDAM, 15 Augustus.

Gisteren heeft de Letterkundige Afdeling der Kon. Academie van Wet-
enschappen eene gewone vergadering. Tegenwoordig waren de Hll. van
Hall, Roenen, Dolpraf, Stoot, de Groot, Janssen, Bake, Leemans, de
Wal, Roorday, G. de Vries, A. J. Brill, Boet, Huisman, Millies, van den
Berg, Nijhoff, Opzoomer, van Lennep en Godofroi.

De Voorzitter doet mededeeling van de ingekomen stukken, waaronder is
eene missive van den Heer J. Bake, inhoudende het verzoek om den ou-
derdom van 70 jaren bereikt hebbende, onder de rustende leden te worden
opgenomen. Hij zal echter voortgaan naar zijne best. krachten, het doel
der instelling te bevorderen.

Aan de orde was het voorgere voorstel van den Heer Bake, tot het doen
van een onderzoek naar hetgeen er in de Spaansche bibliotheken nog te
vinden zou zijn tot bevordering der oude Letterkunde. De conclusie van
het rapport der Commissie deswege was: dat de voorsteller het onderwerp
in nadere overweging zou nemen. De vergadering had zich daarmede ver-
eenigd. De Heer Bake onderzocht alsna de bij de conclusie van het rap-
port gestelde bezwaren: 1° de geringe waarschijnlijkheid, dat er veel be-
langrijks zou gevonden worden; 2° de moeilijkheid der toelating; 3° de
geldelijke bezwaren. Hij meent uit ontvangen inlichtingen aangeteund te
hebben, dat er wel waarschijnlijk belangrijke stukken gevonden zullen
worden, en dat de toegang geenszins bemoeijelijkt wordt. Hij had zich op
dit punt gewend tot de Regering, en daarop was een geruststellend berigt
ingekomen van den Gezant in Spanje. Omtrent de geldelijke bezwaren

merkt de Heer Bake een en ander op, waardoor kan blijken, dat zijn voorstel te dien aanzien niet zoo groot bezwaar behoeft te vinden. Er zijn een paar jongelieden op eigen kosten naar het buitenland gegaan, tot onderzoek der bibliotheken. Zou men zulke jongelieden niet kunnen ondersteunen, en zoo noodig ook de hulp van de Regering inroepen? De Heer Bake doet dan het voorstel 1°. die jongelieden geleerden te ondersteunen met al de haar ter dienste staande middelen; 2°. bij de Regering aanzoek te doen, om eene som van f2000, en 3°. eene Commissie te benoemen met de leiding van dat alles belast.

Deze drie punten worden door de vergadering aangenomen. Het benoemen van de Commissie wordt echter tot de volgende vergadering uitgesteld.

Daarna heeft de Heer Janssen eene bijdrage geleverd over het archief van Gubio (Engubium) en wel betreffende den in dat archief berustende koopbrief der *Tabulae Engubinae*, en tot bewijs van de echtheid diens briefs; welke inlichtingen hem verstrekt zijn door den Secretaris van het archaeologisch instituut te Rome, Dr. Hensen. Deze mededeeling is in handen gesteld der commissie van redactie.

Vervolgens heeft de Heer Roorda eene voordragt gehouden ter beantwoording van de HH. de Vries en Brill, op hunne beoordeeling van zijne verhandeling: Over het onderscheid tusschen spreektaal en schrijftaal; inzonderheid in onze moedertaal.

De Heer Brill antwoordt kortelijk op het door den Heer Roorda gesproken. De voordragt van den Heer Roorda zal in handen gesteld worden van de commissie van redactie.

De Heer Leemans vestigt de aandacht der afdeeling op het gevaar, dat de ruïne van het huis Teylingen bedreigt, door het openbaar in veiling brengen daarvan; hij wenscht, dat maatregelen daartegen genomen worden. Aan den Heer van Lennep wordt opgedragen zijne aandacht daarop te vestigen en zoo noodig aan de afdeeling maatregelen tot behoud voor te stellen.

De vergadering is daarop uiteengegaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN:

BELGIE.

BRUSSEL, 16 September.

De eerste zitting van het Congres voor de Oogheekunde werd door 250 personen uit alle landen bijgewoond. De Voorzitter, de Heer Fallot, hield ter opening eene belangrijke rede. Op voorstel van den algemeenen Secretaris is besloten het Congres in drie Afdeelingen te splitsen. Ook is met algemeene stemmen besloten aan den Minister van Binnenlandsche Zaken het voorzitterschap op te dragen. Na die voorbereidende werkzaamheden heeft de Heer Cervera verslag uitgebragt over de oogheekunde in Spanje en de Heer Anagnostakis over die in Griekenland; dat door dezen laatste in de tweede zitting is voortgezet. Op hem volgde de Afgevaardigde van Denemarken. Het belangrijke vraagstuk van de militaire oogheekunde en van het genezen der cataract zonder kunstbewerking, heeft bovenal de vergadering bezig gehouden.

Te Gent hebben een groot aantal wevers den arbeid gestaakt en hooger loon geëischt. Hunne meesters hebben in deze zaak de tusschenkomst der stedelijke Regering gevraagd, en men hoopt de zaak nog tot een goed einde te brengen. De burgerwacht is echter gewaarschuwd zich in elk geval gereed te houden.

ENGELAND.

LONDEN, 15 September.

Men zegt dat de Oost-Indische Compagnie, ten einde de maatregelen tot onderdrukking van den opstand met kracht te kunnen doorzetten, zich ook tot het verkrijgen van een aanzienlijken geldelijken onderstand tot de Regering zal wenden.

Men verzekert dat de Raad van bestuur der O. I. Compagnie heeft besloten, om op nieuw een corps van 6000 man over Alexandrie en Suez naar Indië te zenden.

De nadere tijdingen uit Indië over Marseille ontvangen zijn hoofdzakelijk van denzelfden inhoud als de vroeger vermelde. Men ziet uit de depeche door de Regering aan de dagbladen medegedeeld, dat de opstand tot aan Benares, dus dicht bij Calcutta is doorgedrongen, en dat in het Presidentschap Bombay, waarop men meende te kunnen rekenen, mede zamenzweringen hebben plaats gehad aan de Hoven der inlandsche Vorsten. Ook daar even als in het Noorden zijn het Muzelmannen, die de gemeedevan in beweging brengen. Te Bombay was men zeer beducht voor de aanstaande viering van de Muzelmaansche feesten; maar men rekende op de aanwezige Engelsche troepen, de op de reade vertoevende schepelingen en de Europeesche vrijwilligers. Te Delhi zijn drie uitvalen door de Engelschen afgeslagen, waarbij de verliezen een sterflijst van 500 man hebben geleden. Bij de O. I. Compagnie is een telegrafisch berigt uit Alexandrie ontvangen; waarna berigt wordt dat Generaal Daveloch Bithorn ingenomen en geheel verbrand had. Op den 29sten Julij werd de stad Delhi door stortregenen bijna onder water gezet. Generaal Campbell had het opperbevel der troepen in Indië op zich genomen.

Tenlijk zijn de berigten die thans van onderscheidene kanten uit Indië worden medegedeeld, maar zij bevatten meest herhalingen. Alleen meldt de *Morning Post* dat de bekende Naha-Sahib, eerst zijne familie en daarna zich zelve zou hebben omgebracht, maar zulks is echter twijfelachtig. Ook wordt nog gemeld dat Agra in de magt der opstandelingen was gevallen. De dagbladen berispen dat de ontvangen berigten eenigzins geruststellend zijn. De *Times* zegt daaromtrent: Wij gelooven, dat, hoe dreigend de zaken zich aanvankelijk ook lieten aanzien, wij thans het eerste van den storm doorgestaan hebben, en dat ons eenigzins gerustgesteld is. Calcutta is op 6 Julij voor het eerst met gas verlicht. De verwonding der Hindoes daarover was onbeschrijfelijk.

— Op eene heden te Liverpool gehouden bijeenkomst, ter ondersteuning van de ongelukkig geworden Engelschen in Indië, is voor 2000 £ ingeteekend.

— In het tuighuis te Woolwich is men nacht en dag bezig om kogels, ter verzending naar Indië, te vervaardigen.

— Te Belfast hebben op nieuw ongeregelde plaatsen gehad. Een 50-tal leden van de Katholieke partij hebben zich gewapend naar de wijk Sandy-Row begeven, en hebben daar hunne geweren in de huizen afgeschoten. De politie was terstond op die plaats tegenwoordig, maar de rustverstoorders wisten zich uit de voeten te maken. Een der Presbyteriaansche geestelijken heeft kluften aangeplakt waarin hij mannen, vrouwen en kinderen oproept om de predication in de open lucht bij te wonen. De Regering heeft echter alle vereenigingen op Zondag II. verboden. Des Zaturdags zijn een groot aantal troepen de stad binnengerukt, om de rust te bewaren.

— In Schotland is het weder in de laatste dagen zeer regenachtig en alzoo voor den sogst ongunstig geweest. Ook het aardappelen-gewas heeft daar veel geleden.

— De *Globe* berigt dat er eene officiële depeche is ontvangen van den Engelschen Consul te Tripoli, waarin het gerucht van den dood van Dr. Vogel nog hoogst twijfelachtig wordt genoemd.

— Te Lima, in Peru, is de Britsche Zaakgelastigde, de Heer Sullivan, in zijne woning door 6 gemaskerde personen overvallen, eenige pistoolschoten op hem hebben gelost, waardoor hij zoodanig is getroffen, dat men aan zijn behoud wanhoopt. Men was aldaar ongerust over de gevolgen van dezen moord, daar de Heer Sullivan een neef is van Lord Palmerston. Eene premie van f4,000 is uitgelooft om de daders te ontdekken.

— Uit New-York wordt gemeld dat in verschillende straten daar te lande verregaande misbruiken en bedriegerijen zijn ontdekt, die in stontheid de voervallen bij de spoorweg-besturen alhier plaats gehad, verre overtreffen.

— In het binnenland van Californië zijn de steden St. Louis en Michigan-Cliffs door brand geheel verwoest.

— De ontzettend groote menigte van Chinezen die naar Australië verhuist, verwekt groote ongerustheid in die volkplanting. Reeds zijn ruim 60,000 Chinezen in de omstreken van Victoria met het goudelfven onledig, terwijl ongeveer 12,000 anderen in onderscheidene havens aan wal zijn gekomen. Blijft dit zoo voortgaan, dan zal vóór het einde des jaars het aantal mannelijke Chinezen in de kolonie dat der Europeesche goudzoekers evenaren, indien zelfs niet overtreffen. Nagenoeg allen zijn zij van de laagste soort, en behalve de gevaren welke uit deze landverhuizing voor de zedelijkheid ontstaan, is daaruit ook ten gevolge van hunne diefstalige en moordzieke geaardheid, ernstige rustverstoring te duchten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 September.

Men verzekert dat de Keizer den 22den Châlons zal verlaten, en na de Groothertogin Stephanie te Baden een bezoek te hebben gegeven, den 24sten in Karlsruhe zal aankomen. Den 25den zou de reis naar Stuttgart worden voortgezet, alwaar Keizer Alexander zich alsdan reeds zal bevinden. Die dag en de volgende zouden voor de beraamde bijeenkomsten zijn bestemd, en den 27sten zou Keizer Napoleon de terugreis over Darmstadt aannemen.

— De Minister van Marine heeft door het geheele land doen aanplakken de naamlijst der schepen, die tijdens den oorlog tegen Rusland de vloeten der Oost- en Zwarte zeeën hebben uitgemaakt, en waarvan de nu verspreide bemanningen gerechtigd zijn om de Krim-medaille, door de Koningin van Engeland geschonken, te ontvangen.

— Gisteren morgen ten 6 ure, even na het afdrucken en de verzending van den *Moniteur*, is er een hevige brand uitgebarsten in de zetterij van genoemd blad, die in weinige oogenblikken eene groote uitbreiding verkreeg. Eerst ten 12 ure was die brand met alle krachtsinspanning gebluscht. Onderscheidene werkplaatsen, de bureaux der redactie en der administratie en de bibliotheek, zijn vernield. Van het materieel is mede weinig gered, maar alles was tegen brandschade verzekerd. Een jongeling bij de administratie werkzaam, is bij de blussching gekwetst geraakt, alsmede 2 of 3 der spuitgasten. De persen zijn naar elders overgebracht en de uitgave van het blad zal als naar gewoonte plaats hebben. Heden is slechts een half vel verschenen, waarin omtrent het onheil het volgende gezegd wordt: „Een brand die heden morgen tegen 5 ure is uitgebarsten, heeft de werkplaatsen en het geheele materieel van de drukkerij van den *Moniteur Universel* vernield. In de haast aangewende pogingen en de ijver van onze geëmpliojeerden, stellen ons echter in staat heden morgen een half blad in het licht te geven. Morgen zullen wij weder geregeld verschijnen.” Uit gedaan onderzoek is gebleken dat de brand is ontstaan door het wegwerpen van eenen sigaar die in snippers papier was gevallen.

— De *Moniteur* spreekt het werven van krijgsvolk door Engeland hier te lande tegen.

— Te Lyon vervaardigt men tegenwoordig eene nieuwe zijden stof voor Dameskleederen. Die stof is zoo dicht dat een daartuit vervaardigd kleed geheel stijf blijft staan, zoodat de crinoline geene behoeft meer zal zijn. Voor een zoodanig kleed echter kost de stof alleen 900 fr.

— In het dorp Fenguerolles, arrondissement des Andelys, heeft zekere Béquet zijnen 60-jarigen vader met een geweer in het veld dood geschoten en daarna zich zelve met een tweede schot doodelijk gewond. De dwijfver dat deze gruwdaad is niet bekend.

— Vele reizigers die een groote hoeveelheid sigaren hier te lande uit Duitschland hebben weten binnen te brengen, zijn bitter teleurgesteld, want een ingesteld onderzoek heeft aan het licht gebracht dat zij voor een derde gedeelte uit beetwortelbladen bestaan. Men kent nu de reden waarom de sigaren in Duitschland zoo goedkoop zijn verkocht.

7. OVERLEDEN: J. Rijshouwer, Z., 1 j. — J. Kramers, D., 8 m. — H. G. D. Friedé, D., 7 j. en 4 m. — F. S. W. van der Leek, geb. Kneegen, 35 j. — S. G. Pikes, D., 6 m. — Jb. Lotens, geb. Voeteling, 62 j. — C. J. Illige, geb. van Wijn- gaardeng, 70 j. — J. M. Leemans, B., 7 w. — A. Walle, Z., 5 m. — J. Paats, D., 18 d. — M. Wieffering, D., 1 j. en 7 m. — Ellis, Flaman, 23 j. — J. Dool, Z., 9 d. — H. van den Ende, geb. de Goede, 33 j. — D. Verstraten, Z., 43 m. — J. van Dommelen, 55 j. onversch. d. m. d. e. geb. 1801. 1801.

